



Ειδικότητες του μέλλοντος για το Ανθρώπινο Δυναμικό στον Τομέα της Υγείας

Το πρόβλημα της αναντιστοιχίας της ζήτησης και της προσφοράς δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού είναι ιδιαίτερα σημαντικό στην Ελληνική αγορά εργασίας, ακόμη και σε συνθήκες υψηλής ανεργίας. Ο ΣΕΒ αναδεικνύει τα επαγγέλματα του μέλλοντος σε δυναμικούς κλάδους της οικονομίας με στόχο να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη διασύνδεση της Ελληνικής επιχειρηματικότητας με το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Ξεκινούμε από τον τομέα της υγείας, στον οποίο συντελούνται έντονες θεσμικές, οικονομικές και τεχνολογικές μεταβολές. Η παρακολούθηση των αλλαγών αυτών και η υιοθέτηση μιας στρατηγικής ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, που θα προσαρμόζεται σε αυτές, μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξή του. Λαμβάνοντας δε υπόψη ότι η εφαρμογή μιας στρατηγικής ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού εμπεριέχει έντονα το στοιχείο της χρονικής υστέρησης, αναπόσπαστο στοιχείο της θα πρέπει να αποτελεί η πρόβλεψη των παραγόντων, που πρόκειται να μεταβάλλουν μεσοπρόθεσμα τη ζήτηση για γνώσεις και δεξιότητες στον τομέα. Η παρούσα μελέτη καταγράφει τις αλλαγές που έχουν συμβεί στο χώρο της υγείας κατά την περίοδο της ύφεσης καθώς και τις αναπτυξιακές ευκαιρίες που διαγράφονται στο μέλλον, αναδεικνύοντας τις ειδικότητες και τις δεξιότητες που θα απαιτηθούν ώστε να υποστηριχθεί μια δυναμική ανάκαμψη του κλάδου.

Ο ΣΕΒ και η Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας έχουν εγκαινιάσει μία σειρά σημειωμάτων με αντικείμενο τις διάφορες παραμέτρους της απασχόλησης και της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα. Αυτή αφορά εργασίες με αντικείμενο επίκαιρα και κρίσιμα θέματα που αφορούν την ανεργία, πτυχές της πολιτικής για το ανθρώπινο δυναμικό και των αναγκών των επιχειρήσεων. Σκοπός είναι η παροχή επεξεργασμένης πληροφόρησης προς τις επιχειρήσεις, τους νέους, την Πολιτεία και το εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα για την καλύτερη δυνατή προετοιμασία τους στο συγκεκριμένο πεδίο. Το κείμενο αυτό αποτελεί επιτελική σύνοψη της μελέτης της Στέγης της Ελληνικής Βιομηχανίας με τίτλο «Στρατηγική Ανάπτυξης των Δεξιοτήτων του Ανθρώπινου Δυναμικού στον Τομέα της Υγείας», η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Θεσμική και επιχειρησιακή ενδυνάμωση του κοινωνικού εταίρου ΣΕΒ» που υλοποιείται μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση».



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη



Το προφίλ του τομέα

Ο τομέας προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, είναι ένα σημαντικό κλαδικό σύστημα της ελληνικής οικονομίας (**Δ1**), το οποίο περιλαμβάνει τους κλάδους παραγωγής φαρμάκων και καλλυντικών, καθώς και την παροχή υπηρεσιών υγείας από ΝΠΙΔ (ιδιωτικές κλινικές, εργαστήρια, κέντρα αποκατάστασης κλπ). Πρόκειται για έναν τομέα, με έντονη επενδυτική δραστηριότητα και σημαντική συνεισφορά στην απασχόληση, στο προϊόν και στις εξαγωγές της οικονομίας.

Το πρόβλημα της αναντιστοιχίας της ζήτησης και της προσφοράς δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού είναι ιδιαίτερα σημαντικό στον τομέα της υγείας.

Οι ευκαιρίες ανάπτυξης της παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων είναι ιδιαίτερα σημαντικές, λαμβάνοντας υπόψη, κυρίως, τις δυνατότητες παραγωγής φαρμάκων, την επικείμενη λήξη πατεντών σε φάρμακα ευρείας κατανάλωσης, την επέκταση της παραγωγής σε φυτικά φάρμακα και καλλυντικά και την ενίσχυση της εγχώριας κατανάλωσης γενόσημων φαρμάκων (Planet, (2016), «Μελέτη των αναπτυξιακών προοπτικών της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας για την εγχώρια και τη διεθνή αγορά», Μάρτιος 2016, Έκδοση 1.2.).

	Βιομηχανία φαρμάκων		Βιομηχανία καλλυντικών		Παροχή υπηρεσιών υγείας	
	2009	2016	2009	2016	2009	2015
Αριθμός επιχειρήσεων	51 ^α	92 ^α	321 ^α	437 ^α	583 ^β	453 ^β
Αριθμός εργαζομένων (χιλ)	14,3 ^α	16,8 ^α	4,5 ^α	4,5 ^α	24 ^β	21 ^β
Αξία παραγωγής (εκ. ευρώ)	1.334,9 ^α	1.497,1 ^α	677,4 ^α	581,9 ^α		
Μερίδιο προστιθέμενης αξίας κλάδου ως προς τη συνολική προστιθέμενη αξία μεταποίησης (%) [*]	3,8 ^α	5,1 ^α	1,8 ^α	1,9 ^α		

Δ1. Τα βασικά στοιχεία του τομέα. 2009 & 2016. Πηγές α: Eurostat, β: ICAP.

^{*}Τα στοιχεία αφορούν το 2015 και όχι το 2016

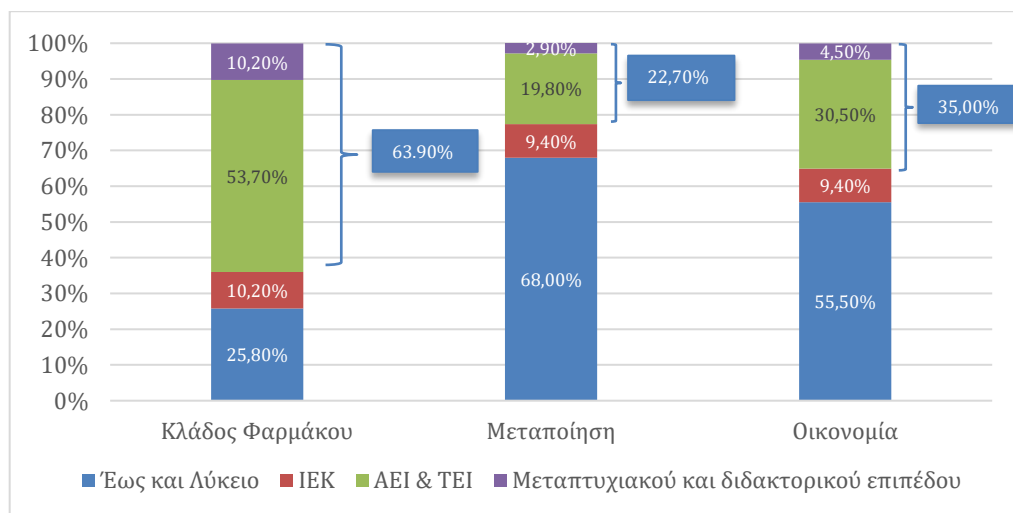
Ο τομέας της υγείας είναι έντασης γνώσης και ως εκ τούτου τα θέματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού είναι ιδιαίτερης σημασίας για τον κλάδο.



Ο τομέας της υγείας είναι έντασης γνώσης και ως εκ τούτου τα θέματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού είναι ιδιαίτερης σημασίας για τον κλάδο. Οι δαπάνες για R&D στη βιομηχανία φαρμάκων είναι από τις υψηλότερες μεταξύ των κλάδων της μεταποίησης (**Δ2**) ενώ παράλληλα, το 63,90% των απασχολούμενων στη βιομηχανία φαρμάκων είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ ή κάτοχοι Μεταπτυχιακών ή Διδακτορικών Τίτλων Σπουδών, όταν στο σύνολο της μεταποίησης και της οικονομίας τα μερίδια αυτά είναι 22,7% και 35,0% αντίστοιχα (**Δ3**).



Δ2. Δαπάνες R&D στη μεταποίηση, Ελλάδα, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης 2011, 2013, 2015



Δ3. Κατανομή της απασχόλησης ανά επίπεδο εκπαίδευσης, Ελλάδα, Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ 2016.

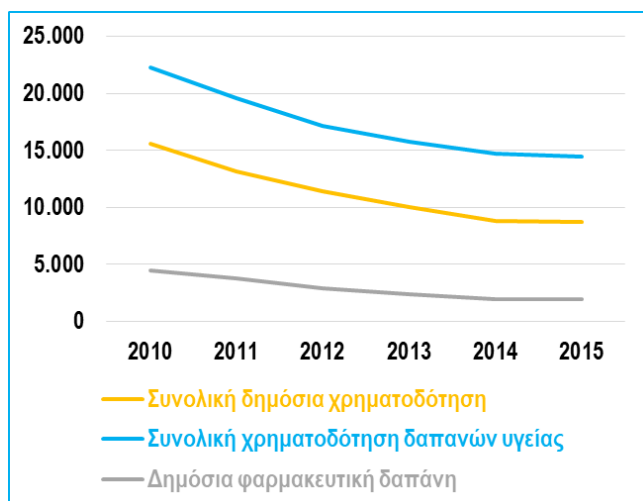


Οι μεταβολές που συντελούνται στον τομέα ως παράγοντες μεταβολής της ζήτησης δεξιοτήτων

Τα τελευταία χρόνια, ιδίως μετά το 2010, συντελούνται σημαντικές αλλαγές στον χώρο της υγείας, που έχουν επηρεάσει τόσο τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, όσο και τη ζήτηση για γνώσεις και δεξιότητες. Ειδικότερα, οι αλλαγές αυτές είναι:

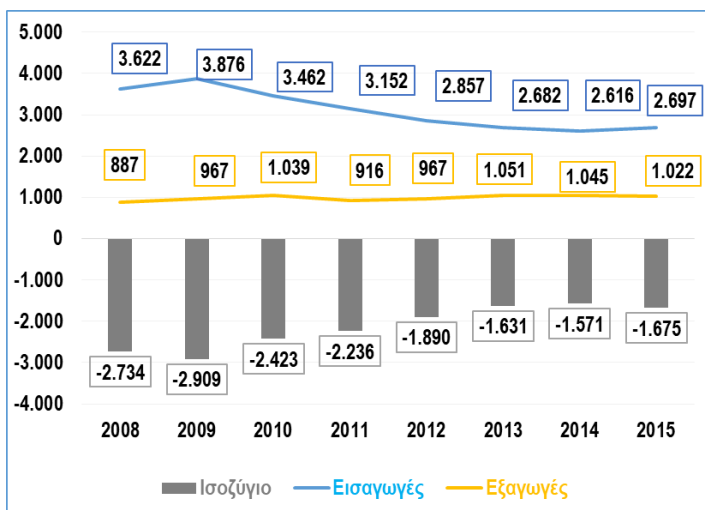
- **Εγχώριες οικονομικές εξελίξεις και η τάση ενίσχυσης της εξωστρέφειας**

Ο τομέας της υγείας αντιμετώπισε μια ιδιαίτερη κλαδική διαταραχή, πριν η συνολική οικονομία εισέλθει σε ύφεση, η οποία οφείλεται: α) στη σημαντική καθυστέρηση της εξόφλησης των οφειλών του δημοσίου προς τις επιχειρήσεις του τομέα των φαρμάκων, β) στις απώλειες που υπέστησαν οι φαρμακοβιομηχανίες, από τη μείωση της ονομαστικής αξίας των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου που κατείχαν¹, εξαιτίας του PSI, γ) στη σημαντική συρρίκνωση της δημόσιας και ιδιωτικής δαπάνης για υγεία, που καταγράφεται τα τελευταία χρόνια (**Δ4**) και δ) στις υποχρεωτικές εκπτώσεις και επιστροφές (rebate και clawback) των επιχειρήσεων του κλάδου προς το ελληνικό δημόσιο.



Δ4. Η εξέλιξη της εγχώριας δαπάνης για υγεία (εκ. ευρώ). [ΕΛΣΤΑΤ, Σύστημα Λογαριασμών Υγείας](#)

Δ5. Εισαγωγές, εξαγωγές, εξωτερικό ισοζύγιο στη βιομηχανία φαρμάκων (εκ.ευρώ). [Eurostat, επεξεργασία](#)



¹ Με τα ομόλογα αυτά είχε εξοφλήσει το ελληνικό δημόσιο συσσωρευμένες οφειλές του, προηγούμενων ετών, προς τις φαρμακευτικές εταιρείες.



Οι παραπάνω εξελίξεις ώθησαν τις επιχειρήσεις του κλάδου των φαρμάκων να ενισχύσουν την εξωστρέφειά τους (Δ5), προκειμένου να αποκαταστήσουν μέρος της πτώσης της εγχώριας κατανάλωσης, η οποία οδήγησε σε αύξηση της ζήτησης για στελέχη των τμημάτων εξαγωγών, market development και market access. Πρόκειται για στελέχη που διαθέτουν γνώσεις επιστημών υγείας (βιολογία και φαρμακευτική) ή θετικών επιστημών (χημεία) σε συνδυασμό με γνώσεις των οικονομικών της υγείας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ξένων αγορών, όπως η δομή τους, η δραστηριοποίηση άλλων επιχειρήσεων σε αυτές και τα βασικά στοιχεία του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τη διάθεση των φαρμακευτικών προϊόντων. Τέλος, τα εν λόγω στελέχη θα πρέπει να διαθέτουν άριστη γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως της αγγλικής, καθώς και εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες (Δ6).

Ειδικότητες

Στελέχη εξαγωγών • Στελέχη business development • Στελέχη market access

Γνώσεις-Δεξιότητες

Επιστήμες υγείας (βιολόγοι, φαρμακοποιοί) • Θετικές επιστήμες (χημικοί) • Οικονομικά της υγείας • Γνώση των χαρακτηριστικών και ιδιαιτεροτήτων των νέων αγορών • Γνώση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διάθεση των προϊόντων • Καλή γνώση ξένων γλωσσών • Ψηφιακές δεξιότητες

Δ6. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – δεξιότητες, εξωστρέφεια στον τομέα υγείας, Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.

• Μεταβολή του τρόπου συνταγογράφησης των φαρμάκων

Από το 2012, τα φάρμακα συνταγογραφούνται με βάση την ονομασία της δραστικής ουσίας τους, και όχι του προϊόντος (brand), με αποτέλεσμα η προώθηση των πωλήσεων και το marketing των φαρμακευτικών προϊόντων να εστιάζουν, πλέον, στη χρήση επιστημονικά τεκμηριωμένων επιχειρημάτων σχετικά με τις ιδιότητες της δραστικής ουσίας. Η θεσμική αυτή μεταβολή άλλαξε και το προφίλ των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται σε τμήματα πωλήσεων και marketing των βιομηχανιών φαρμάκων, δημιουργώντας παράλληλα την ανάγκη ενίσχυσης των ιατρικών τμημάτων τους. Το ανθρώπινο δυναμικό που ασχολείται με τις πωλήσεις και την προώθησή τους θα πρέπει να διαθέτει συνδυασμό γνώσεων επιστημών υγείας (βιολογία, φαρμακευτική), οικονομικών της υγείας, αλλά και του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διάθεση των φαρμακευτικών προϊόντων. Ιδιαίτερα σημαντικές για τα εν λόγω στελέχη είναι οι δεξιότητες διαπραγμάτευσης και επικοινωνίας, καθώς και οι ψηφιακές δεξιότητες (Δ7).



Ειδικότητες

Στελέχη προώθησης πωλήσεων • Στελέχη πωλήσεων • Γιατροί

Γνώσεις-Δεξιότητες

Επιστήμες υγείας (γιατροί, βιολόγοι, φαρμακοποιοί) •

Οικονομικά της υγείας • Γνώση του σχετικού ρυθμιστικού πλαισίου • Δεξιότητες επικοινωνίας •

Δεξιότητες διαπραγμάτευσης • Ψηφιακές δεξιότητες • Εργασία σε ομάδα • Ξένες γλώσσες

Δ7. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – δεξιότητες, πωλήσεις στον τομέα υγείας, Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.

• Μεταβολή ρυθμιστικού πλαισίου

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την κυκλοφορία και διάθεση φαρμακευτικών προϊόντων έχει γίνει πιο περιοριστικό, ενώ οι μεταβολές που συντελούνται σε αυτό είναι ιδιαίτερα συχνές. Παράλληλα, αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός των φορέων που εμπλέκονται με την παραγωγή και τη διάθεση φαρμακευτικών προϊόντων (ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένοι από αυτούς: ΕΟΦ, ΕΟΠΥΥ, ΙΦΕΤ, ΗΔΙΚΑ, ενώσεις ασθενών). Οι επιχειρήσεις του κλάδου είναι αναγκασμένες να παρακολουθούν τις συχνές αλλαγές που συντελούνται στο θεσμικό πλαίσιο και να συμμορφώνουν (compliance) το σύνολο των διαδικασιών τους με αυτές, διασφαλίζοντας παράλληλα την ποιότητα των προϊόντων τους.

Ο ρόλος των ειδικών σε θέματα ρυθμιστικού πλαισίου, έχει αναβαθμιστεί σημαντικά στη βιομηχανία φαρμάκων.

Συνεπώς, ο ρόλος των ειδικών σε θέματα ρυθμιστικού πλαισίου, έχει αναβαθμιστεί σημαντικά στη βιομηχανία φαρμάκων. Πρόκειται για στελέχη, τα οποία πρέπει να διαθέτουν εξειδικευμένες νομικές γνώσεις και ικανότητες εφαρμογής του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των επιχειρήσεων του κλάδου. Από την άλλη πλευρά, το ανθρώπινο δυναμικό που ασχολείται με θέματα συμμόρφωσης και διασφάλισης ποιότητας, το οποίο επίσης προέρχεται συνήθως από επιστήμες υγείας ή θετικές επιστήμες, θα πρέπει να διαθέτει γνώσεις οικονομικών της υγείας και του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία της φαρμακευτικής αγοράς. Παράλληλα, η αύξηση των φορέων που εμπλέκονται με την παραγωγή και κυκλοφορία φαρμάκων, οδήγησε τις επιχειρήσεις στη δημιουργία νέων ρόλων (key account managers), για τη διαχείριση των σχέσεων τους με τους φορείς αυτούς, αλλά και την τήρηση των διαδικασιών που αυτοί προβλέπουν. Τα εν λόγω στελέχη θα πρέπει να διαθέτουν γνώσεις του ρυθμιστικού πλαισίου και των οικονομικών της υγείας, καθώς και του γενικότερου περιβάλλοντος εντός του οποίου λειτουργούν οι φορείς αυτοί. Για τη συγκεκριμένη ομάδα ειδικοτήτων ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι δεξιότητες της επικοινωνίας, της εργασίας σε ομάδα, αλλά και της διαπραγμάτευσης (**Δ8**).



Ειδικότητες

Ειδικοί σε θέματα ρυθμιστικού πλαισίου (regulatory affairs)

Ειδικοί σε θέματα συμμόρφωσης (compliance) • Ειδικοί στη διασφάλιση ποιότητας • Key account managers

Γνώσεις-Δεξιότητες

Νομική • Γνώση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την παραγωγή και διάθεση των φαρμάκων και ικανότητα εφαρμογής του στην παραγωγική διαδικασία • Εργασία σε ομάδα

Επιστήμες υγείας (φαρμακοποιοί, βιολόγοι) • Θετικές επιστήμες (χημικοί) • Γνώση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την παραγωγή και διάθεση των φαρμάκων • Οικονομικά της υγείας • Δεξιότητα διαπραγμάτευσης • Δεξιότητες επικοινωνίας • Εργασία σε ομάδα

Δ8. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – δεξιότητες, μεταβολή ρυθμιστικού πλαισίου, [Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας](#).

• **Μειώσεις στους προϋπολογισμούς της δημόσιας φαρμακευτικής δαπάνης**

Από το 2010 έως σήμερα, έχουν μειωθεί σημαντικά οι προϋπολογισμοί της δημόσιας εξωνοσοκομειακής και νοσοκομειακής φαρμακευτικής δαπάνης στο πλαίσιο των λεγόμενων *κλειστών προϋπολογισμών*. Η στενότητα των διαθέσιμων πόρων καθιστά ιδιαίτερα σημαντική την τεκμηρίωση της αξίας των φαρμάκων και την αξιολόγηση των διάφορων θεραπευτικών εναλλακτικών. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω φαρμακοοικονομικών αναλύσεων (μελέτες επίδρασης στη συνολική δαπάνη, μελέτες κόστους αποτελέσματος κ.α.) οι οποίες εμπίπτουν στο γνωστικό πεδίο των οικονομικών της υγείας. Έτσι, οι βασικές αρχές των οικονομικών της υγείας, σε συνδυασμό με τις δεξιότητες διαπραγμάτευσης και επικοινωνίας αποτελούν έναν κρίσιμη σημασίας συνδυασμό γνώσεων και δεξιοτήτων που πρέπει να διαθέτουν τα εν λόγω στελέχη (key account managers) (**Δ9**).

Ειδικότητες

Key account managers

Γνώσεις-Δεξιότητες

Οικονομικά της υγείας • Γνώση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την παραγωγή και διάθεση των φαρμάκων • Αντίληψη του πλαισίου λειτουργίας των νοσοκομείων • Δεξιότητες διαπραγμάτευσης • Δεξιότητες επικοινωνίας • Εργασία σε ομάδα

Δ9. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – δεξιότητες, διαχείριση μειώσεων στους προϋπολογισμούς δημόσιας δαπάνης, [Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας](#).



• **Εφαρμογή νέου ρυθμιστικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων**

Έως τον Μάιο του 2018, οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να συμμορφωθούν πλήρως με τον Κανονισμό 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος προβλέπει αυστηρότατες ποινές σε περιπτώσεις παραβίασής του, καθώς επίσης και τη θέση του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, ο οποίος, μεταξύ άλλων, ελέγχει τη συμμόρφωση της επιχείρησης με όσα ορίζει ο Κανονισμός. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα κρίσιμη διαδικασία, η οποία αφορά σε κάθε φορέα του ευρύτερου υγειονομικού τομέα, ο οποίος διαχειρίζεται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (δημόσια νοσοκομεία, ιδιωτικές κλινικές, διαγνωστικά εργαστήρια, φαρμακευτικές εταιρείες, εταιρείες ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και αναλωσίμων, αλλά και των παρόχων υπερβολάβων τους).

Έως τον Μάιο του 2018, οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να συμμορφωθούν πλήρως με τον Κανονισμό 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η συμμόρφωση με τον εν λόγω Κανονισμό δημιουργεί ζήτηση για νομικούς με εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά και ειδικών σε θέματα ασφάλειας δεδομένων ψηφιακής μορφής, οι οποίοι θα πρέπει να διαθέτουν εμπειρία στον κλάδο, γνωρίζοντας τις διαδικασίες, τους ρόλους και το γενικότερο περιβάλλον λειτουργίας του υγειονομικού τομέα (**Δ10**).

<p>Ειδικότητα <i>Ειδικοί σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα</i></p>	<p>Ειδικότητα <i>Ειδικοί σε θέματα ασφάλειας δεδομένων ψηφιακής μορφής</i></p>
<p>Γνώσεις-Δεξιότητες <i>Νομική (ειδίκευση στην προστασία προσωπικών δεδομένων) • Κατανόηση του θεσμικού πλαισίου και ικανότητα εφαρμογής του στην παραγωγική διαδικασία • Ψηφιακές δεξιότητες • Εργασία σε ομάδα</i></p>	<p>Γνώσεις-Δεξιότητες <i>Πληροφορική (συστήματα ασφάλειας ψηφιακών δεδομένων) • Ικανότητα εφαρμογής των συστημάτων ασφαλείας στην παραγωγική διαδικασία • Εργασία σε ομάδα</i></p>

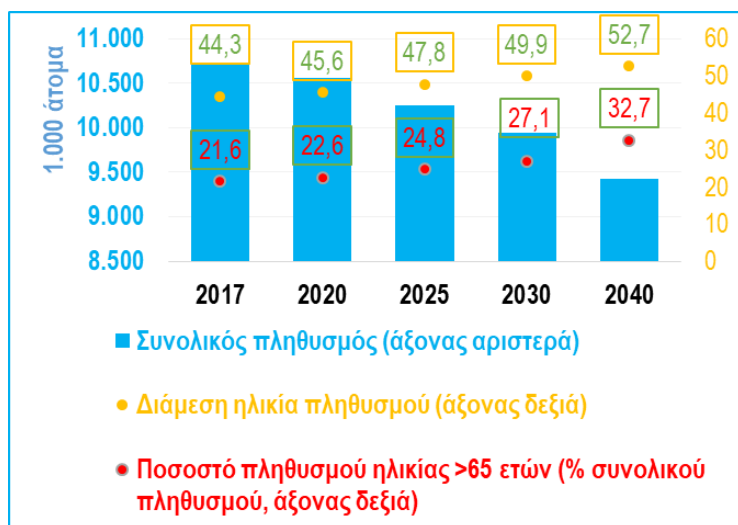
Δ10. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – δεξιότητες, συμμόρφωση με πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων. [Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.](#)



Οι ευκαιρίες ανάπτυξης του τομέα ως παράγοντες μεταβολής της ζήτησης δεξιοτήτων

Παρά τις πιέσεις που δέχεται ο τομέας της υγείας τα τελευταία χρόνια, υπάρχουν ορισμένα πεδία, τα οποία μπορούν να προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξής του, ενώ η αξιοποίησή τους μπορεί να δημιουργήσει ζήτηση για νέες δεξιότητες.

• Γήρανση του πληθυσμού



Δ11. Η εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας και η ηλικιακή του διάρθρωση. . Eurostat, Population Projections, 2015.

Η γήρανση του πληθυσμού και η βιολογική επιβάρυνσή του αναμένεται να αυξήσουν τη ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών υγείας και κατ' επέκταση αρκετών ειδικοτήτων του τομέα.

Η γήρανση του πληθυσμού (**Δ11**) και η βιολογική επιβάρυνσή του αναμένεται να αυξήσουν τη ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών υγείας και κατ' επέκταση αρκετών ειδικοτήτων του τομέα. Όμως, υπάρχουν κάποιες ειδικότητες στον κλάδο της υγείας, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τη φροντίδα και την υγεία των ηλικιωμένων, όπως είναι οι γιατροί με ειδίκευση στην γηριατρική και οι νοσηλευτές γηριατρικής, οι οποίοι, θα πρέπει να διαθέτουν, εκτός των γνώσεων γενικής ιατρικής και νοσηλευτικής αντίστοιχα, ικανότητες ολιστικής αποτίμησης της κατάστασης της υγείας των ηλικιωμένων και παροχής κατ' οίκον υπηρεσιών, ενώ ιδιαίτερα σημαντικές θα πρέπει να θεωρούνται και οι δεξιότητες επικοινωνίας (**Δ12**).



Ειδικότητα <i>Γιατροί με ειδίκευση στην γηριατρική</i>	Ειδικότητα <i>Νοσηλευτές γηριατρικής</i>
Γνώσεις-Δεξιότητες <i>Ιατρική</i>	Γνώσεις-Δεξιότητες <i>Νοσηλευτική</i>
<i>Ολιστική αποτίμηση κατάστασης υγείας ηλικιωμένων • Δεξιότητες παροχής φροντίδας στο σπίτι • Αντίληψη περιβαλλοντολογικών παραγόντων που επηρεάζουν την ποιότητα της υγείας των ηλικιωμένων • Δεξιότητες επικοινωνίας • Εργασία σε ομάδα</i>	

Δ12. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – δεξιότητες, η γήρανση του πληθυσμού ως ευκαιρία. [Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.](#)

• **Παραγωγή φαρμάκων**

Η παραγωγή κυρίως γενόσημων φαρμάκων, φυτικών σκευασμάτων (φαρμάκων και καλλυντικών), καθώς επίσης και η επαναστόχευση/επανατοποθέτηση φαρμάκων², μπορούν να προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του κλάδου. Σημειώνεται ότι η παραγωγή γενόσημων φαρμάκων έχει σημαντικά περιθώρια επέκτασης, λαμβάνοντας υπόψη το χαμηλό ποσοστό διείσδυσής τους, σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Δ13). Για την παραγωγή νέων σκευασμάτων ή την επαναστόχευση υφιστάμενων είναι κομβικής σημασίας οι λειτουργίες των τμημάτων business development, έρευνας και ανάπτυξης (R&D) και market access, οι οποίες θα συμβάλλουν στον εντοπισμό της επιχειρηματικής ευκαιρίας, τη μετουσίωση της σε προϊόν, την είσοδο του τελευταίου στην αγορά και την τιμολόγηση και την ασφαλιστική αποζημίωσή του.

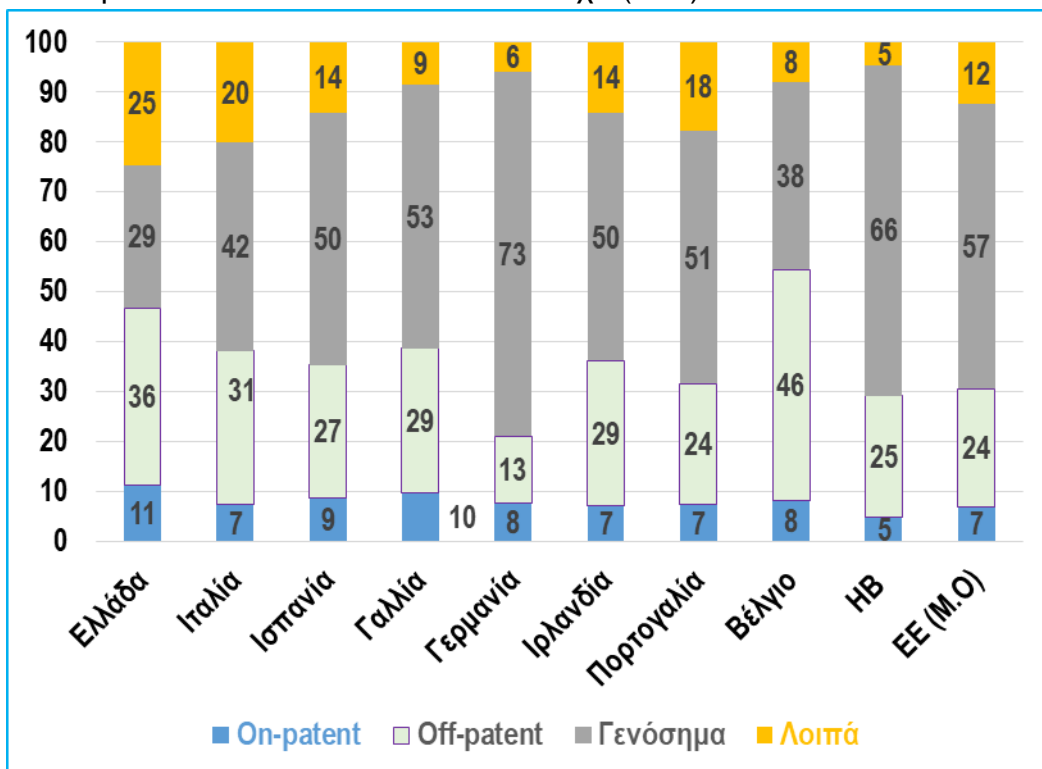
Η παραγωγή γενόσημων φαρμάκων έχει σημαντικά περιθώρια επέκτασης, λαμβάνοντας υπόψη το χαμηλό ποσοστό διείσδυσής τους, σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Οι ερευνητές των τμημάτων R&D προέρχονται από τμήματα επιστημών υγείας, χημικών ή χημικών μηχανικών, με υψηλού επιπέδου προσόντα και ικανότητα εφαρμογής των σύγχρονων εργαστηριακών μεθόδων. Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι η έρευνα και η καινοτομία προϋποθέτουν τη συνεργασία πολλών ερευνητών, η δεξιότητα της εργασίας σε ομάδα είναι

² Πρόκειται για τη χρήση των υφιστάμενων σκευασμάτων για την αντιμετώπιση νέων ή άλλων παθήσεων, για τις οποίες, όμως, δεν έχουν αδειοδοτηθεί. Προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ένα φάρμακο για την αντιμετώπιση παθήσεων, εκτός των παθήσεων «στόχου» για τις οποίες είχε αρχικά σχεδιασθεί, ελεγχθεί, και νόμιμα κυκλοφορήσει θα πρέπει να διεξαχθούν νέες μελέτες. Τέτοιου είδους μελέτες θα μπορούσαν να πραγματοποιήσουν οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες.



ιδιαίτερα σημαντική. Όσον αφορά στα στελέχη του business development και του market access, οι επιστήμες υγείας και οι γνώσεις οικονομικών της υγείας αποτελούν έναν συνδυασμό γνώσεων και δεξιοτήτων κομβικής σημασίας. Πέραν αυτών, η γνώση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της φαρμακευτικής αγοράς, αλλά και του θεσμικού πλαισίου που διέπει την κυκλοφορία των φαρμακευτικών προϊόντων αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικές δεξιότητες για τα στελέχη business development και market access αντίστοιχα (Δ14).



Δ13. Διείσδυση φαρμακευτικών προϊόντων ανάλογα με το καθεστώς προστασίας (2014, % όγκου πωλήσεων). Planet, (2016), «Μελέτη των αναπτυξιακών προοπτικών της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας για την εγχώρια και τη διεθνή αγορά», Μάρτιος 2016, Έκδοση 1.2.

Ειδικότητα
Ερευνητές R&D

Γνώσεις-Δεξιότητες
Επιστήμες υγείας (γιατροί, βιολόγοι, φαρμακοποιοί) • Θετικές επιστήμες (χημικοί) • Χημικοί μηχανικοί • Γνώση και εφαρμογή σύγχρονων εργαστηριακών μεθόδων • Γνώση των σύγχρονων επιστημονικών εξελίξεων • Εργασία σε ομάδα • Καλή γλώσσα αγγλικών • Ψηφιακές δεξιότητες

Ειδικότητα
Στελέχη business development • στελέχη market access

Γνώσεις-Δεξιότητες
Επιστήμες υγείας (βιολόγοι, φαρμακοποιοί) • Θετικές επιστήμες (χημικοί) • Οικονομικά της υγείας • Γνώση των χαρακτηριστικών και ιδιαιτεροτήτων των νέων αγορών • Γνώση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη διάθεση των προϊόντων • Καλή γνώση ξένων γλωσσών • Ψηφιακές δεξιότητες

Δ14. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – παραγωγή φαρμάκων. Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.

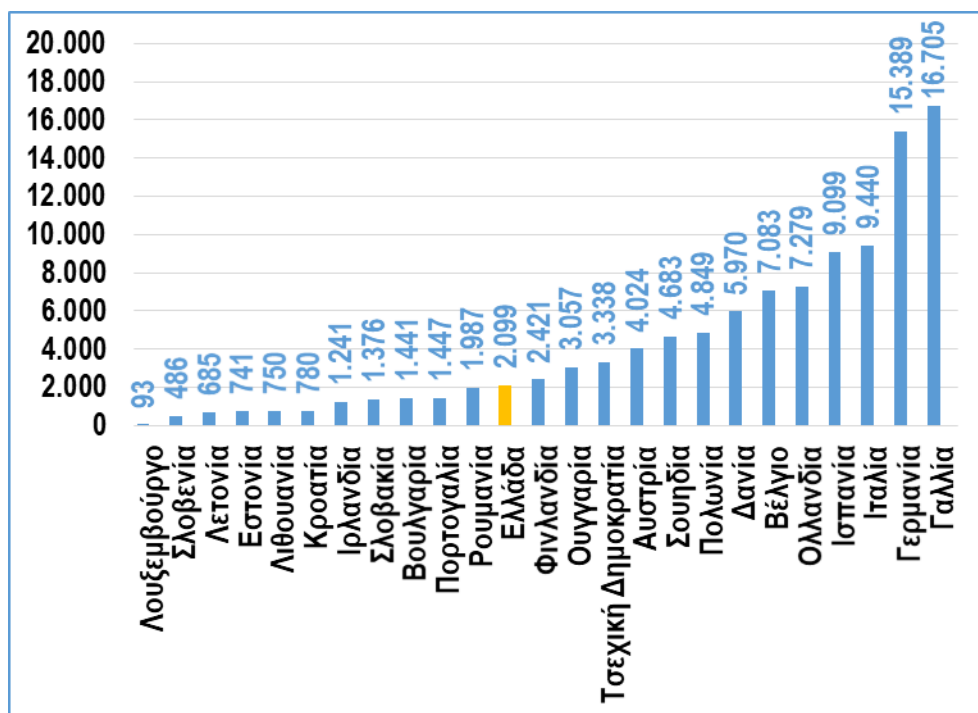


• Κλινικές μελέτες

Η διεξαγωγή κλινικών μελετών είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, αποτελώντας σημαντική πηγή εσόδων για τα συστήματα υγείας και την οικονομία τους, μέσω της ανάπτυξης των επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στο σχεδιασμό, την οργάνωση και την παρακολούθησή τους (Clinical Research Organizations - CRO). Είναι χαρακτηριστικό, ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο η αγορά των κλινικών μελετών ξεπερνά τα 35 δισ. ευρώ, από τα οποία μόλις 150 εκ. ευρώ αντιστοιχούν στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την ύπαρξη σημαντικών αναπτυξιακών ευκαιριών (Δ15).

Η επέκταση των δραστηριοτήτων που αφορούν στις κλινικές μελέτες, θα δημιουργούσε επιπλέον ζήτηση για ερευνητές και επιστημονικούς συνεργάτες κλινικών μελετών.

Ενδεχόμενη επέκταση των δραστηριοτήτων που αφορούν στις κλινικές μελέτες, θα δημιουργούσε επιπλέον ζήτηση για ερευνητές και επιστημονικούς συνεργάτες κλινικών μελετών, οι οποίοι προέρχονται από το χώρο των επιστημών υγείας (ιατρική, φαρμακευτική και βιολογία), διαθέτοντας παράλληλα γνώσεις της μεθοδολογίας και του θεσμικού πλαισίου των κλινικών μελετών, αλλά και δεξιότητες διαπραγμάτευσης. Επιπλέον, για τη διεξαγωγή των κλινικών μελετών που θα πραγματοποιηθούν από ελληνικές επιχειρήσεις του κλάδου, θα απαιτηθούν στελέχη με γνώσεις βιοστατιστικής και ικανότητα στη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων (Δ16).



Δ15. Αριθμός ενεργών κλινικών μελετών (2000-2015). clinicaltrials.gov.



Ειδικότητες

Ερευνητές R & D • Επιστημονικοί συνεργάτες κλινικών δοκιμών • Βιοστατιστικοί

Γνώσεις-Δεξιότητες

Επιστήμες υγείας (ιατρική, φαρμακευτική, βιολογία)

Γνώσεις βιοστατιστικής • Ικανότητα στη συλλογή και ανάλυση δεδομένων • Γνώση του θεσμικού πλαισίου διεξαγωγής κλινικών μελετών • Γνώση μεθοδολογίας κλινικών μελετών • Δεξιότητες διαπραγμάτευσης • Εργασία σε ομάδα

Δ16. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – Κλινικές μελέτες. [Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.](#)

• **Παραγωγή διαφοροποιημένων προϊόντων και εξατομικευμένη προσέγγιση ασθενών**

Τα τελευταία χρόνια έχει διαπιστωθεί στροφή προς την παραγωγή διαφοροποιημένων φαρμακευτικών προϊόντων, στο πλαίσιο μιας εξατομικευμένης προσέγγισης των ασθενών, τάση η οποία αναμένεται να ενισχυθεί. Οι θεραπείες εξελίσσονται σε συνδυαστικές, με βάση την εξατομικευμένη προσέγγιση των ασθενών και η παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων βασίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στα δεδομένα και στην πρακτική εφαρμογή τους (real world evidence and data generation) (**Δ17**).

Ειδικότητες

<i>Βιοστατιστικοί • Βιοπληροφορικοί</i>	<i>Νομικοί</i>	<i>Οικονομολόγοι της υγείας</i>	<i>Νοσηλευτικό προσωπικό</i>
---	----------------	---------------------------------	------------------------------

Γνώσεις-Δεξιότητες

<i>Βιοστατιστική • Βιοπληροφορική • Συλλογή, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων και μεγάλων βάσεων δεδομένων</i>	<i>Νομική • Προστασία προσωπικών δεδομένων</i>	<i>Οικονομικά της υγείας • Ανάλυση κόστους οφέλους • Τιμολόγηση</i>	<i>Νοσηλευτική • Υποστήριξη ασθενών κατά τη θεραπεία και μετά την ολοκλήρωσή της • Συλλογή δεδομένων</i>
--	--	---	--

Δ17. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – Παραγωγή διαφοροποιημένων προϊόντων και εξατομικευμένη προσέγγιση ασθενών. [Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.](#)

Στο πλαίσιο αυτής της εξέλιξης η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων, όπως και οι γνώσεις βιοστατιστικής και βιοπληροφορικής αναβαθμίζονται στην παραγωγική διαδικασία. Η λήψη των δεδομένων από τους ασθενείς θα πρέπει να επιτυγχάνεται κατά τρόπο που να μην αντιβαίνει στο ρυθμιστικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κάτι το οποίο θα ελέγχεται από εξειδικευμένους νομικούς. Η παρακολούθηση των ασθενών, η ενημέρωση των φροντιστών



τους για τη διαδικασία χορήγησης των σκευασμάτων και η υποστήριξή τους μετά τη λήξη της θεραπείας, καθώς και η ανάγκη συλλογής πρωτογενών δεδομένων από τους ασθενείς, πιθανώς να οδηγήσουν στη συνεργασία των βιομηχανιών φαρμάκων με νοσηλευτικό προσωπικό.

• **Ιατρικός τουρισμός**

Ο ιατρικός τουρισμός μπορεί να προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης για τα ιδιωτικά νοσοκομεία, αλλά και το σύνολο της οικονομίας, συμβάλλοντας, μεταξύ άλλων, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην προσέλκυση επενδύσεων, στην ανάδειξη νέων προορισμών, στην αύξηση της μέσης ταξιδιωτικής δαπάνης και στην επέκταση του συνεδριακού τουρισμού. Η πιθανή επέκταση των δραστηριοτήτων των ιδιωτικών νοσοκομείων προς τον ιατρικό τουρισμό αναμένεται να αυξήσει τη ζήτηση του συνόλου, σχεδόν, των ειδικοτήτων του κλάδου. Ειδικότερα όμως, το ιατρικό, το νοσηλευτικό και το διοικητικό προσωπικό θα πρέπει να γνωρίζει σε άριστο επίπεδο τουλάχιστον την αγγλική γλώσσα, καθώς είναι απαραίτητη η επικοινωνία τους με τους ασθενείς, αλλά και με φορείς στις χώρες καταγωγής τους (ασφαλιστικά ταμεία, ασφαλιστικές εταιρείες κλπ). Επιπλέον, το προσωπικό διατροφικής μέριμνας θα πρέπει να γνωρίζει τις διατροφικές συνήθειες των ασθενών, όπως αυτές προκύπτουν από θρησκευτικούς, πολιτισμικούς και άλλους παράγοντες των χωρών καταγωγής τους (**Δ18**).

Ο ιατρικός τουρισμός μπορεί να προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης για τα ιδιωτικά νοσοκομεία, αλλά και το σύνολο της οικονομία.

Ειδικότητες
Το σύνολο σχεδόν των ειδικοτήτων

Γνώσεις-Δεξιότητες

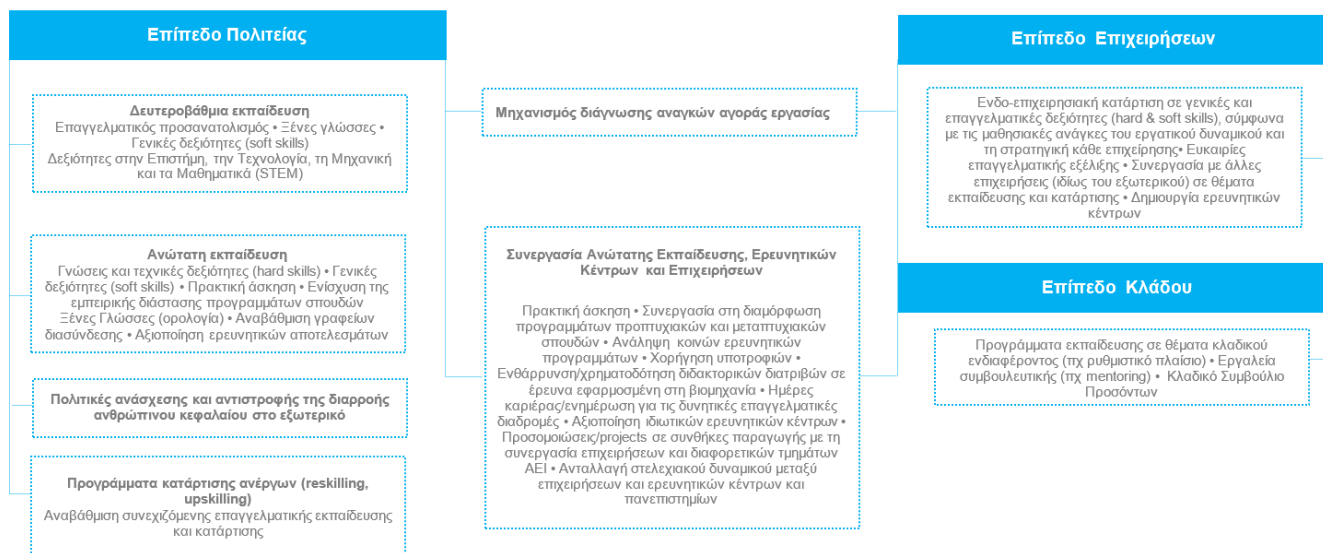
Ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό	Προσωπικό διοικητικής μέριμνας	Προσωπικό διατροφικής μέριμνας
<i>Άριστη γνώση ξένων γλωσσών και ιδίως της αγγλικής</i>	<i>Άριστη γνώση ξένων γλωσσών και ιδίως της αγγλικής • Ικανότητα εφαρμογής των διαδικασιών που προβλέπονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα δημόσια συστήματα υγείας στις χώρες καταγωγής των ασθενών</i>	<i>Άριστη γνώση ξένων γλωσσών και ιδίως της αγγλικής • Γνώση διατροφικών συνηθειών των χωρών καταγωγής των ασθενών</i>

Δ18. Ειδικότητες στον τομέα υγείας και γνώσεις – Ιατρικός τουρισμός. Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.



Βασικοί άξονες μιας στρατηγικής ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της υγείας

Στόχος της στρατηγικής ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της υγείας θα πρέπει να είναι η αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας μεταξύ των γνώσεων και δεξιοτήτων που ζητούν οι επιχειρήσεις και αυτών που προσφέρει το ανθρώπινο δυναμικό του τομέα. Η εν λόγω αναντιστοιχία μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα μέσω της εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, η οποία θα περιλαμβάνει συμπληρωματικές πολιτικές, παρά μέσω της εφαρμογής μεμονωμένων και αποσπασματικών πολιτικών. Κατά τον σχεδιασμό μιας στρατηγικής δεξιοτήτων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το στοιχείο της χρονικής υστέρησης, ενώ η επιτυχία της προϋποθέτει τη συνεργασία επιχειρήσεων και πολιτείας (Δ19).



Δ19. Βασικοί άξονες μιας στρατηγικής ανάπτυξης δεξιοτήτων στον τομέα της υγείας. Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας.

Σε **επίπεδο πολιτείας**, κρίνεται σκόπιμη η εφαρμογή δράσεων στη **δευτεροβάθμια εκπαίδευση**, οι οποίες θα αποσκοπούν:

1. Στην ενημέρωση των μαθητών για τη μελλοντική ζήτηση ειδικοτήτων, απαιτούμενων γνώσεων και τρόπων απόκτησή τους (πχ μέσω του μαθήματος του επαγγελματικού προσανατολισμού, επισκέψεων σε επιχειρήσεις και διοργάνωσης summer schools για την παρουσίαση κλάδων και ειδικοτήτων).
2. Στην ενίσχυση της εκμάθησης ξένων γλωσσών, ιδίως της αγγλικής.
3. Στην ανάπτυξη μιας σειράς οριζόντιων δεξιοτήτων, όπως είναι η εργασία σε ομάδα, η κριτική σκέψη και η δεξιότητα συνεχούς μάθησης (learning to learn).
4. Στην ενίσχυση της διδασκαλίας των μαθημάτων που οδηγούν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων σχετικά με την Επιστήμη, την Τεχνολογία, τη Μηχανική και τα Μαθηματικά (δεξιότητες STEM).



Σε επίπεδο **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, η πολιτεία θα πρέπει να εστιάσει:

5. Στην ανάπτυξη των γνώσεων και τεχνικών δεξιοτήτων, ενισχύοντας, μεταξύ άλλων, την εμπειρική διάσταση των προγραμμάτων σπουδών (πχ μέσω της επέκτασης της εξάμηνης πρακτική άσκησης σε όλα τα συναφή με τον κλάδο ΑΕΙ κλπ).
6. Στην εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας σε πολύ καλό επίπεδο και ιδίως της ορολογίας.
7. Στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών.
8. Στην ανάπτυξη μιας σειράς γενικών δεξιοτήτων, όπως της εργασίας σε ομάδα, της επικοινωνίας, της διαπραγμάτευσης, μέσω της ενθάρρυνσης των ομαδικών εργασιών και της διοργάνωσης εξειδικευμένων και μικρής διάρκειας σεμιναρίων.
9. Στην αναβάθμιση των γραφείων διασύνδεσης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με το κατάλληλο ανθρώπινο κεφάλαιο και υλικοτεχνική υποδομή.
10. Στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων, για παράδειγμα μέσω της σύστασης εταιρειών «τεχνολοβλαστών» (spin off).

Η αποτελεσματικότητα των παραπάνω πολιτικών περιορίζεται, αν ταυτόχρονα δεν ληφθούν μέτρα **ανάσχεσης των εκροών ανθρώπινου δυναμικού** από την πολιτεία, μέσω:

11. Της παροχής φορολογικών κινήτρων για ενίσχυση των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη.
12. Της αξιοποίησης όλων των χρηματοδοτικών εργαλείων για τη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων.

Εφόσον η οικονομία και ο τομέας ανακάμψουν, θα μπορούσαν να δοθούν κίνητρα πρόσληψης επιστημονικού δυναμικού με εμπειρία στο εξωτερικό, προκειμένου να επιτευχθεί η διάχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων, που έχει αποκτήσει το ανθρώπινο δυναμικό που εργάστηκε στο εξωτερικό, στο εγχώριο παραγωγικό σύστημα.

Επιπλέον, προκειμένου οι άνεργοι να μην εγκλωβιστούν σε μια κατάσταση παρατεταμένης παραμονής σε καθεστώς ανεργίας, δεδομένου μάλιστα ότι στον τομέα της υγείας συντελούνται συνεχείς θεσμικές και τεχνολογικές μεταβολές, η πολιτεία θα πρέπει να αναλάβει τα απαραίτητα μέτρα για **την επαν-εκπαίδευση και επανα-κατάρτιση των ανέργων**.

Κατά την εφαρμογή μιας στρατηγικής ανάπτυξης δεξιοτήτων στον τομέα της υγείας, ιδιαίτερα σημαντικός είναι και ο ρόλος των **επιχειρήσεων**, μέσω της πραγματοποίησης προγραμμάτων ενδο-επιχειρησιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης, βασισμένων στις μαθησιακές ανάγκες του προσωπικού, όπως αυτές προκύπτουν από την αξιολόγησή του και οι οποίες θα προσδιορίσουν την επιλογή των κατάλληλων εργαλείων κατάρτισης. Επίσης, η δημιουργία ερευνητικών κέντρων θα μπορούσε να συμβάλλει σημαντικά στην περαιτέρω ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου του κλάδου.

Επιπλέον, μια σειρά πρωτοβουλιών θα μπορούσε να αναληφθεί και σε **επίπεδο κλάδου**, η οποία θα αφορά:

13. Στην παροχή προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέματα κλαδικού ενδιαφέροντος (πχ θεσμικές εξελίξεις στον κλάδο).



14. Στην εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων συμβουλευτικής (πχ. mentoring), τα οποία θα φέρουν σε επαφή τους νέο-εισερχόμενους στην αγορά με στελέχη του κλάδου, για την κατάρτιση ενός πλάνου σταδιοδρομίας και τον προσδιορισμό των αποτελεσματικότερων τρόπων επίτευξής του.
15. Στη σύσταση ενός εθνικού συμβουλίου δεξιοτήτων στον τομέα της υγείας. Το συμβούλιο αυτό θα μπορούσε να επιφορτισθεί με την περιοδική δημοσίευση στοιχείων για ειδικότητες και δεξιότητες του κλάδου που βρίσκονται σε σχετική έλλειψη, το σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, τόσο για τους εργαζόμενους, όσο και για τους άνεργους του κλάδου, τη σύνδεση των επιχειρήσεων με το εκπαιδευτικό σύστημα κλπ

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι και οι δράσεις που προϋποθέτουν τη **συνεργασία επιχειρήσεων και πολιτείας**. Η εν λόγω συνεργασία αφορά:

16. Στη **λειτουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού διάγνωσης υφιστάμενων και πρόγνωσης των μελλοντικών αναγκών σε ειδικότητες, γνώσεις και δεξιότητες**, του οποίου οι εκροές θα αποτελέσουν εισροές για το σχεδιασμό της στρατηγικής ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού του κλάδου.
17. Στη **συνεργασία επιχειρήσεων και πολιτείας, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος**, η οποία θα αφορά, μεταξύ άλλων, στα προγράμματα πρακτικής άσκησης, στην επικαιροποίηση των προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, στη συνεργασία στον τομέα της έρευνας, στην χορήγηση υποτροφιών, στην ανταλλαγή προσωπικού, στη διευκόλυνση της πανεπιστημιακής έρευνας, μέσω της πρόσβασης των ερευνητών στα ερευνητικά κέντρα των επιχειρήσεων και στην πραγματοποίηση κοινών εργαστηρίων (workshops) και προσομοιώσεων.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης





Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€368 δισ.
67% συνόλου*



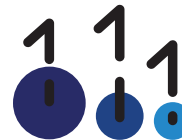
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€60 δισ.
51% συνόλου*



ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€62 δισ.
43% συνόλου*



ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€2,4 δισ. **
30% συνόλου**



ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
190.000
11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ



ΜΙΣΘΟΙ
€4,8 δισ.
20% συνόλου***



ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,1 δισ.
20% συνόλου***



ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€0,8 δισ.
29% συνόλου****



*20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

**σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

***% επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

****% επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτομία επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.



Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

